

Verslag Begeleidingsgroep Peilopzet Egweg-Meisevoort

22 september 2021; 19.30-21.30 uur

Hogeweg 14, Langenboom

Aanwezig: Ric Broens (bewoner), Twan Broekman (grondeigenaar), Martijn Fliervoet (BL), Ruud Bartholomeus (onafhankelijk deskundige), Thijs Janssen (grondeigenaar), Marja van Schie (voorzitter), Walter Schoenmakers (SBB), Els Geurts (Waterschap Aa en Maas), Patrick Oomens (Waterschap Aa en Maas), Marcel de Rooij (DLV)

Afwezig: Lieke de Bruijckere (Waterschap Aa en Maas), Hans Vermeulen (ZLTO), Jan de Haas (ANV),

1. Welkom

Marja opent de vergadering en heet allen welkom.

2. Werking Waterwijzer

Feedback op de presentatie:

- Film 'loopt' niet bij iedereen door.
- Korte inleiding doel en context en begeleidende tekst op de website bij publiceren van de film

Actie KRW: aanpassen film

Actie WS: publiceren film

Kaart gevoeligheidsanalyse

Deze is op papier getoond. Blauwe kleur was al bekend als peilverschil >5 cm. Analyse is bedoeld om te checken of we alle eigenaren die mogelijk effect gaan ondervinden van peilverhoging (ook <5cm met gewas gevoelig voor vernatting) in beeld hebben en betrokken hebben. Dat blijkt grotendeels het geval, er is 1 eigenaar toegevoegd. Brabants Landschap ziet voor het toetsen van effecten op de natuur liever kwantitatieve toets. WS bespreek dit met BL (**actie WS**).

3. Toelichting door DLV op methodiek als basis voor advies

DLV geeft voor dit projectgebied een onafhankelijk deskundigen oordeel over de invloed van grondwaterstandverhoging op de waarde van agrarische grond (op de vrije markt). Daarvoor zijn referenties gezocht in diverse gebieden. Er zijn grofweg 4 categorieën

1. Geen invloed (of soms meer waard door beperking verdroging)
2. Kleine invloed
3. Matige invloed
4. Veel invloed

Er zijn grote verschillen per regio waardoor het zinvol is om verschillen percentages uit te drukken en niet in absolute waarde. Er is ook gekeken naar referenties in uiterwaarden en in andere gebieden waar natuur ontwikkeld wordt. Percelen die voor natuurontwikkeling zijn aangekocht, geven een vertekend beeld en worden niet 1 op 1 meegenomen.

Uitgangspunten zijn: de prijs, grondsoort, grondwatertrap, gebruik, voor welk doel is aangekocht. Het kader is terugkijkend naar afgelopen jaarVragen vanuit de begeleidingsgroep:

- Welke peiljaar wordt gehanteerd t.b.v. de waardebepaling voor dit project en hoe gecorrigeerd wordt als peiljaar verandert. Nader bepalen **Actie DLV en WS**.
- Zijn deze categorieën uniek zijn voor Raamvallei? Nee, deze systematiek is eerder toegepast.
- Is deze methode werkbaar? Ja, het geeft een goed beeld van de vermogensschade.
- Wat als een perceel in meerdere categorieën valt? Er zal dan op perceelsniveau een keuze gemaakt moeten worden. Om dit te vertalen naar bedrijfsniveau is nu geen onderdeel van de opdracht.

- Wordt inzicht uit WWLandbouw gebruikt? Ja, dat geeft inzicht in mogelijkheden op percelen voor gewaskeuze (omslagpunt akkerbouw/mais of grasland). (uitzondering grondgebonden planten/bomenteelt anders dan akkerbouw). Niet grondgebonden teelt wordt apart bekeken.
- Is er voor bestuur een kantelpunt? Nee er is geen absolute grens. Keuze wordt gemaakt o.b.v. de scenariostudie en de uiteindelijke balans tussen kosten en baten.
- Hoe wordt omgegaan met gebouwen? Daarvoor is een aparte route waarin voorkomen van schade een meer technische uitwerking betreft.
- Wat als een gehele boerderij qua bedrijfsvoering geen perspectief meer biedt? Dat is dan maatwerk en valt niet in een van de genoemde categorieën.
- Is expertise voor gevolgen voor agrarische waarde voor specifieke teelt beschikbaar voor deze analyse? Indien noodzakelijk wordt daarvoor Delphy als adviseur ingeschakeld.

4. Bouwstenen varianten

Naast peilverhoging (scenario 3 en 4) wordt ook gekeken naar alle andere relevante factoren zoals waterberging (conform bestemmingsplan en eerder uitgevoerde MER), beekherstel (moersabeek met smallere of bredere oevers t.o.v. stroomprofiel), landschappelijke impact, mitigatie voor afwatering van 't Bord (naar Raam of naar Maas) en beheer.

Brabants Landschap wil graag in gesprek over beheer en onderhoud, schouwpaden en de breedte van de Beek (**actie WS**)

Vragen / opmerkingen uit de begeleidingsgroep:

- Hoe wordt peilbeheer aangestuurd?
De nieuwe stuw wordt geautomatiseerd en reageert op de afvoer. Bij piekafvoer zal de stuwklep zakken en bij droogte opgetrokken worden om in die situaties zo goed mogelijk het streefpeil te behouden. Deze toelichting is al vaker gegeven en zal worden opgenomen in de Q&A op internet (**actie WS**).
- Voor berging wordt signaal afgegeven dat bij inzet van de waterberging (stuw op 8.90m+NAP) buiten bergingsgebied problemen kunnen ontstaan voor laag gelegen gronden en gebouwen. Daarnaast rijst de vraag of het duidelijk is voor de streek welke impact de waterberging voor hen heeft. Ook de criteria wanneer berging wordt ingezet en welke schaderegeling van toepassing is moeten worden toegelicht.
De waterberging is onderdeel van uitwerking van de varianten en daarmee ook van het ontwerp, communicatie en het ProjectPlan WaterWet wat de formele procedure in gaat.
- De begeleidingsgroep vraagt het waterschap op basis van kennis/ervaring de theoretische vraag beantwoorden: was de (nog te realiseren) waterberging ingezet afgelopen zomer bij het hoog water op de Maas als ook de voorspelde regen in het gebied was gevallen? (**actie WS**)

5. Acties vorige bijeenkomst

De methodiek voor het uitfilteren van natuurlijke processen wordt toegelicht: tijdreeksanalyse. De methodiek stelt ons in staat om het effect van peilopzet te kunnen koppelen aan de gemeten grondwaterstanden. Voor berekening is referentie 2010-2017, voor monitoring zijn metingen van nieuwe buizen vanaf 2020. Met een tijdreeksanalyse zijn trends goed te herleiden, zowel met terugwerkende kracht en toekomstgericht.

Extra checkvraag uit begeleidingsgroep: hoe komt effect peilverhoging Maas hier tot uitdrukking?

Antwoord: die peilopzet zit ook in het model en wordt nu ook gemeten in de peilbuizen. Als de Maas tijdelijk een piekwaterstand bereikt komt dat ook tot uitdrukking in een aantal peilbuizen. Met deze extra toelichting is de wijze van analyseren en koppelen van metingen en modelresultaten **akkoord bevonden**.

Naar aanleiding van een opmerking checkt WS de laatste twee verslagen op mogelijk openstaande punten. **Actie WS**

6. Uitkomst schetssessies en keukentafelgesprekken

Gesprekken die we aan de keukentafel en schetssessies hebben gevoerd én gesprekken intern bij Aa en Maas over de planning hebben tot twee conclusies geleid:

- De ondernemers en bewoners in de omgeving hebben behoefte aan duidelijkheid. De eerstvolgende stappen die we in juni hebben gedeeld met jullie (uitwerking van twee alternatieven en bouwstenen van het voorkeursontwerp) gaan deze duidelijkheid op korte termijn nog niet geven omdat er nog geen keuze is gemaakt.
- We lopen ca. twee maanden uit op de planning die we hebben afgegeven tijdens de gesprekken in juni/juli

De begeleidingsgroep benadrukt dat keukentafelgesprekken pas gewenst zijn, als Aa en Maas duidelijkheid kan geven. Gezamenlijk komen we tot de volgende stappen en momenten.

1. Voorkeursontwerp: op basis van 2 varianten wordt een keuze van de bouwstenen voorgelegd aan begeleidingsgroep en wordt aan bestuur voorgelegd met de vraag of dit verder uitgewerkt kan worden. De uitgangspunten voor de schaderegeling zijn dan ook bekend. Het voorkeursontwerp is in te zien tijdens bijeenkomsten.
2. Uitwerking van het voorkeursontwerp naar een voorlopig ontwerp, schaderegeling bekend en gesprekken aan de keukentafel
3. Definitief ontwerp wordt voorgelegd aan bestuur en formele inspraak mogelijk (ProjectPlan WaterWet).

Naast de inhoudelijke- en processtappen die hierboven omschreven staan, houden we onszelf als projectteam ook een spiegel voor. Doel daarvan is: hoe voorkomen we verdere uitloop, zodat we een betrouwbare planning en processtappen kunnen delen met jullie.

Gedurende deze planvorming wordt de begeleidingsgroep op de hoogte gehouden per stap over het proces en de adviezen aan bestuur. Dus niet meer met een vaste frequentie. Voorkeur van deze groep is dat wel met de hele groep te doen en niet apart met individuele leden. Terugkoppeling op deze gewijzigde planning en proces wordt door waterschap per mail gegeven aan alle betrokken eigenaren die eerder al een gesprek hebben gehad. Opzet van deze mail wordt vooraf naar de begeleidingsgroep gestuurd. **(actie WS)**.

7. Schaderegeling

Mede n.a.v. keukentafelgesprekken en gesprek DLV wordt de keuze van het meest geteelde gewas herzien. De begeleidingsgroep adviseert wat voor de meeste akkerbouw bedrijven een logischer aanname zou zijn. Over periode van 4 jaar 2 keer mais, 1 keer biet en 1 keer aardappel. Voor de eerste analyse met de verschillende bouwstenen is geen nieuwe berekening waterwijzer nodig. Bij het voorleggen van het voorkeursontwerp aan de begeleidingsgroep, wordt ook de rekenmethodiek voor gewassen toegelicht. **(Actie WS)** Na opstellen VO en integreren van maatwerk wordt een nieuw berekening gemaakt.

8. Digitale bijeenkomst 30 september

Dit is de laatste bijeenkomst in de cyclus die deze zomer is gestart om te komen tot een compleet beeld te komen van wensen voor de varianten. Vragen kunnen worden gesteld per chat. Later worden vragen en antwoorden (ook al zijn ze niet aan bod geweest tijdens de sessie b.v. door tijdgebrek) ook via de site ontsloten.

Begeleidingsgroep ontvang een afschrift van de uitnodiging. **(actie WS)**

Datum	Actie	Actiehouder	Datum gereed	Afgerond
16-juni	Q&A website doorverwijzingen naar de juiste pagina's van de waterwijzer	Waterschap		
16-juni	wanneer de peilbuizen 1 jaar staan een overzicht geven van de metingen afgelopen jaar	Waterschap	najaar 2021	
22-sept-2021	Ingesproken presentatie aanpassen en omzetten naar MP4	RB	23-09	ja
22-sept-2021	Publiceren ingesproken presentatie op website	Waterschap		
22-sept-2021	Bespreken kwantitatieve toets natuur met BL	Waterschap		
22-sept-2021	Bepalen peiljaar t.b.v. de waardebeoordeling voor dit project en hoe gecorrigeerd wordt als peiljaar verandert.	Waterschap en DLV		
22-sept-2021	Bespreken beheer en onderhoud, schouwpaden en de breedte van de Beek met BL	Waterschap		
22-sept-2021	Toelichting op streefpeil en peilbeheer (gebruik beheermarges) opnemen in de Q&A op internet	Waterschap		
22-sept-2021	Op basis van kennis/ervaring district de theoretische vraag beantwoorden: was de (nog te realiseren) waterberging ingezet afgelopen zomer bij het hoog water op de Maas als ook de voorspelde regen in het gebied was gevallen?	Waterschap		
22-sept-2021	Check verslagen van de laatste 2 begeleidingsgroepen op openstaande vragen/acties	Waterschap		
22-sept-2021	Terugkoppeling op deze gewijzigde planning en proces wordt door waterschap per e-mail gegeven aan alle betrokken eigenaren die eerder al een gesprek hebben gehad. Opzet van deze mail vooraf naar de begeleidingsgroep sturen.	Waterschap		
22-sept-2021	Bij bijeenkomst met begeleidingsgroep waar de bouwstenen voor het voorkeursontwerp worden besproken ook de rekenmethodiek voor gewassen bespreken, zie advies verslag 22-09-2021	Waterschap		
22-sept-2021	Delen uitnodiging digitale bijeenkomst met begeleidingsgroep	Waterschap	23-09	ja

Datum	Besluit	Besluit genomen
12-juli-2021	Instrumentenkoffer niet digitaal delen	12 juli 2021
22-sept-2021	Met deze extra toelichting is de wijze van analyseren en koppelen van metingen en modelresultaten akkoord bevonden.	22-sept-2021

9. Datum volgende bijeenkomst

Gedurende deze planvorming wordt de begeleidingsgroep op de hoogte gehouden per stap over het proces en de adviezen aan bestuur. Dus niet meer met een vaste frequentie.